

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 13 0 U 006191 21 Uvp
Banjaluka, 20.04.2023. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, u vijeću sudija Strahinje Ćurkovića predsjednika vijeća, Edine Ćupeljić i Smiljane Mrše članova vijeća, uz učešće zapisničara Nataše Božić, u upravnom sporu po tužbi I.I. iz Š. (u daljem tekstu: tužilac), protiv rješenja tuženog Fonda ... od 27.10.2020. godine, u predmetu ponovnog određivanja starosne penzije, odlučujući o zahtjevu tužioca za vanredno preispitivanje presude Okružnog suda u Doboju broj 13 0 U 006191 20 U od 23.02.2021. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 20.04.2023. godine, donio je

PRESUDU

Zahtjev se odbija.

Obrazloženje

Pobijanom presudom se odbija tužba protiv uvodno označenog osporenog akta, kojim se odbija žalba tužioca izjavljena protiv rješenja Filijale D. broj... od 15.09.2020. godine. Tim prvostepenim rješenjem donesenim u izvršenju rješenja tuženog od 02.09.2020. godine se tužiocu određuje novi iznos starosne penzije počev od 24.06.2020. godine u iznosu od 907,28 KM, isplata penzije vršiće se od 24.06.2020. godine, a tim rješenjem se zamjenjuje rješenje na osnovu kojeg je vršena dosadašnja isplata penzije.

Odbijanje tužbe se obrazlaže stavom da je osporeni akt pravilan i zakonit, te da su istim dati valjani razlozi da se nije mogao po zahtjevu tužioca godišnji lični koeficijent za period od 01.02.1981. do 30.11.1982. godine utvrditi u skladu sa članom 47. stav 6. Zakona o penzijskom i invalidskog osiguranju („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 134/11, 82/13 i 103/15, u daljem tekstu: Zakon o PIO) jer taj zakon ne poznaje mogućnost kombinovanja više načina obračuna ličnog koeficijenta za istu godinu. Kod nespornih činjenica da je tuženi raspolagao podacima o platama tužioca za januar mjesec 1981. godine i decembar mjesec 1982. godine pravilno je lični bod tužioca za taj period utvrđen na osnovu člana 45. istog zakona, te visina novog iznosa penzije utvrđena na dan kada mu je priznato pravo na penziju kako je to i obrazloženo u osporenom aktu.

Blagovremeno podnesenim zahtjevom za vanredno preispitivanje presude, tužilac osporava njenu zakonitost iz razloga sadržanih u članu 35. stav 2. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik Republike Srpske”, broj: 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS) kako to iz sadržaja zahtjeva proizlazi. Navodi da sud prihvata obrazloženje tuženog iz osporenog akta da nisu bili ispunjeni uslovi da mu se godišnji lični koeficijent za period od 01.02.1981. do 30.11.1982. godine utvrdi u skladu sa članom 47. stav 6. Zakona o PIO, iz

čega proizlazi da mu nije priznat radni staž za taj period od 01.02.1981. do 30.11.1982. godine kada je bio zaposlen u RO „A.“ RZZP Š. na mjestu predsjednika poslovnog odbora, o čemu postoje podaci registrovani u matičnoj evidenciji Federalnog zavoda za PIO/MIO Mostar, Kantonalne administrativne službe Orašje od 26.07.2011. godine. Ne spori da za taj period podaci o plati, stažu osiguranja i naknadama ne postoje, jer nije predat M4 obrazac, ali da on za to nije odgovoran, jer ga je trebao predati poslodavac, da nije u pripremi svoje dokumentacije za penzionisanje uspio dobiti podatke o plati za taj period, jer je ta firma „propala“, a preostala dokumentacija uništena je u poplavi 2014. godine. Takođe da iz prvostepenog rješenja od 15.09.2020. godine proizlazi da je u obračunu penzije za obračun godišnjeg ličnog koeficijenta za 1981. godinu uzeta plata od 12.729 koji iznos se odnosi na platu za januar koju je ostvario radeći u opštinskim organima uprave, a za 1982. godinu uzeta je plata u iznosu od 24.658 koja se odnosi na platu iz preduzeća „U.“ Š. za decembar 1982. godine, pa je na osnovu tih podataka o plati za po jedan mjesec rada u obe godine uzeto da postoje podaci o platama za te godine. Dakle prvostepeni organ nije uzeo u obzir prilikom obračuna penzije period od 01.02.1981. do 30.11.1982. godine, 22 mjeseca, kada je radio u „A.“ RZZP Š. pa proizlazi da uopšte nije radio iako postoji dokaz o tome, ali bez podataka o platama. Godišnji koeficijent za 1981. i 1982. godinu je mogao biti obračunat na način kako je to utvrđeno u prvostepenom rješenju samo pod uslovom da nije radio u tom periodu, ali kako je radio smatra da mu se godišnji lični koeficijent trebao obračunati po članu 47. stav 6. Zakona o PIO a to je da se godišnji lični koeficijent uzima iz prethodne godine tj. iz 1980. godine kada je radio u opštinskom organu uprave i za koji period postoje podaci o platama za cijelu godinu. Smatra da je u konkretnom slučaju proizvoljno primijenjen Zakon o PIO u cijelini, čime su povrijeđena i njegova osnovna ljudska prava zagarantovana Ustavom Republike Srpske, jer je nesporno da je bio u radnom odnosu i da nije njegova krivica što ne postoje podaci o platama za navedeni period. Predlaže da se zahtjev usvoji tako da se tužba usvoji i osporeni akt poništi, ili da se pobijana presuda ukine i predmet vrati na ponovni postupak.

Tuženi u odgovoru na zahtjev osporava njegove navode pozivajući se na odredbu člana 143. i u vezi sa članom 144. i 142. stav 2. Zakona o PIO. Navodi da je lični koeficijent tužioca utvrđen na način propisan odredbama člana 46. Zakona o PIO tako što je zbir godišnjih ličnih koeficijenata utvrđen u iznosu od 63,335010 podijeljen sa zbirom perioda obračuna za koji su obračunati godišnji lični koeficijenti utvrđeni na način propisan članom 45. stav 3. Zakona o PIO u iznosu od 33,761047. Detaljno obrazlaže na koji način se došlo do zbira godišnjih ličnih koeficijenata i navodi da su za obračun korišteni podaci o platama odnosno osnovicama osiguranja koji su evidentirani u matičnim evidencijama osiguranika. Zahtjev tužioca da mu se godišnji lični koeficijent za period od 01.02.1981. do 30.11.1982. godine odredi u skladu sa članom 47. stav 6. Zakona o PIO, za koji period ima priznat staž osiguranja, koji je uredno uračunat u ukupan penzijski staž po osnovu koga mu je priznato pravo i određena visina penzije, je na zakonu neutemeljen i ne može mu se udovoljiti jer Zakon o PIO ne poznaje mogućnost kombinovanja dva načina obračuna godišnjeg ličnog koeficijenta za jednu istu godinu. To bi značilo da mu se godišnji lični koeficijent za 1981. i 1982. godinu ne može dijelom utvrditi na osnovu člana 47. stav 1. a dijelom na osnovu člana 47. stav 6. Zakona o PIO, jer je nesporno da za te godine postoji podatak o plati makar se radilo o plati za samo jedan mjesec. Iz tog razloga ostaje kod razloga osporenog akta, jer su istim cijenjeni svi navodi tužioca, pravilno i potpuno utvrđeno činjenično stanje i pravni osnov za odluku, zbog čega predlaže da se zahtjev odbije.

Razmotrivši zahtjev, odgovor na zahtjev, pobijanu presudu i ostale priloge u spisima predmeta, na osnovu člana 39. Zakona o upravnim sporovima („Službeni glasnik RS“ broj 109/05 i 63/11, u daljem tekstu: ZUS), ovaj sud odlučuje kao u izreci iz sljedećih razloga:

Iz podataka spisa predmeta proizlazi da je tužilac ostvario pravo na starosnu penziju po prvobitno donesenom privremenom rješenju od 23.03.2016. godine, kada mu je priznato pravo na starosnu penziju počev od 11.01.2016. godine u iznosu od 786,57 KM mjesečno, a privremeno rješenje je doneseno do pribavljanja zvaničnih podataka o plati za 2015. godinu. Rješenjem od 02.10.2019. godine doneseno je konačno rješenje i tužiocu utvrđeno pravo na starosnu penziju nakon pribavljanja podataka o platama za 2015. godinu sada u iznosu od 777,29 KM mjesečno počev od 11.01.2016. godine te usklađena na dan 01.07.2019. godine u iznosu od 872,30 KM. Tim rješenjem zamijenjeno je privremeno rješenje od 23.03.2016. godine.

Zahtjevom od 26.06.2020. godine, koji je predmet ovog postupka, tužilac traži ponovni obračun penzije obrazlažući to navodima da je u konačnom rješenju pogrešno utvrđeno da mu za period od 01.03.2014. do 31.05.2014. godine (3 mjeseca) nisu plaćeni doprinosi za penzijsko i invalidsko osiguranje, jer su za taj period uplaćeni doprinosi po osnovu reprograma odobrenog od strane Poreske uprave. Takođe da za period od 01.02.1981. do 30.11.1982. godine kada je bio zaposlen u RO „A.“ RZZP na mjestu predsjednika poslovnog odbora kada je imao najveću platu, u obračunu penzije je za 1981. godinu naveden iznos plate od 12.729,00 koji iznos je za januar 1981. godine za vrijeme rada u Skupštini opštine Š., a za 1982. godinu naveden je iznos od 24.658 što je plata za decembar 1982. godine kada je radio u firmi „U.“ Š. S obzirom da je preduzeće „A.“ Š. prestalo sa radom početkom 1982. godine te da je preostala dokumentacija uništena u poplavi 2014. godine, zatražio je da se navedene nepravilnosti isprave i da mu se prizna plata ostvarena u tom periodu, jer su doprinosi uplaćeni.

Rješenjem od 22.07.2020. godine takav zahtjev tužioca je djelimično uvažen pa je tužiocu počev od dana podnošenja zahtjeva tj. od 24.06.2020. godine izvršen ponovni obračun penzije i penzija obračunata u iznosu od 903,80 KM na način da mu je sada u staž uračunato vrijeme od 3 mjeseca od 01.03.2014. do 31.05.2014. godine jer je naknadno utvrđeno da su doprinosi uplaćeni. U dijelu zahtjeva da mu se u obračun penzije umjesto postojećih podataka za 1981. i 1982. godinu primijeni podatak o prosječnoj plati odnosno obračun izvrši po članu 47. stav 6. Zakona o PIO zahtjev je odbijen jer postoje evidentirani podaci o platama za te godine. To rješenje je poništeno rješenjem tuženog od 02.09.2020. godine jer je utvrđeno da u postupku postoje određeni propusti u obračunu godišnjeg ličnog koeficijenta, jer da su korišteni netačni podaci o platama za 1991. godinu, a u vezi žalbenih navoda za primjenu člana 47. stav 6. Zakona o PIO za obračun godišnjeg ličnog koeficijenta za 1981. i za 1982. godinu zaključeno je da je pravilno prvostepeni organ utvrdio da nema mjesta primjeni te odredbe. Predmetno prvostepeno rješenje doneseno je u izvršenju tog rješenja i istim su otklonjeni ukazani propusti pa je tužiocu određen novi iznos penzije počev od 24.06.2020. godine u iznosu od 907,28 KM i tim rješenjem zamijenjeno rješenje kojim je do sada izvršena isplata penzije a to je rješenje od 22.07.2020. godine. Detaljno je obrazložen način obračuna penzije tužioca po bod sistemu koji se i zatiče u prilogu rješenja sačinjen istog dana 15.09.2020. godine, a naveden je i način obračuna godišnjih ličnih koeficijenata te kako se došlo do zbira godišnjih ličnih koeficijenata a time i do visine penzije tužioca.

Tužilac u žalbi koju je izjavio protiv tog rješenja, a kasnije u predmetnoj tužbi i zahtjevu u suštini osporava samo odbijajući dio zahtjeva koji se odnosi na obračun godišnjeg ličnog koeficijenta za 1981. i 1982. godinu tražeći da se isti obračuna primjenom odredbe člana 47. stav 6. Zakona o PIO, te da se zbog nedostatka podataka o platama za period od 01.02.1981. do 30.11.1982. godine primijeni podatak o prosječnoj plati iz 1980. godine.

Prema odredbama člana 47. stav 6. Zakona o PIO osiguraniku za koga nema podataka o platama odnosno osnovicama osiguranja za pojedine godine kao godišnji lični koeficijent za te godine uzima se godišnji lični koeficijent iz godine koja prethodi toj godini, a ako nema nijedne godine koja prethodi toj godini onda se uzima godišnji lični koeficijent iz godine koja slijedi.

Iz podataka koji se zatiču u spisu predmeta a registrovanih u matičnoj evidenciji osiguranika ERC ZIPO S., što tužilac ne spori, postoje podaci za platu koju je tužilac ostvario u januaru mjesecu 1981. godine koji iznos je i uzet u obračun penzije što se vidi iz perioda obračuna jer su lični bodovi tužioca obračunati samo za taj mjesec brojčano iskazani kao 0,083333 što je u skladu sa članom 45. stav 4. Zakona o PIO. Na isti način je postupljeno i u 1982. godini i plata ostvarena za decembar mjesec 1982. godine u iznosu od 24.658,00 bodovno iskazana u iznosu od 0,083333 kao plata za jedan mjesec staža.

Prema navedenom proizlazi da postoje podaci za mjesečni iznos plate u 1981. i 1982. godini, a to što ne postoje podaci o platama za period od 01.02.1981. do 30.11.1982. godine ne daje mogućnost da se obračun godišnjeg ličnog koeficijenta za taj period izvrši primjenom člana 47. stav 6. Zakona o PIO na osnovu podataka o platama iz 1980. godine, kako to tužilac zahtijeva s obzirom da ne postoji mogućnost kombinovanja načina obračuna za jednu godinu. Citiranom odredbom decidno je propisano kada i pod kojim uslovima se može vršiti obračun po osnovu podataka iz prethodne odnosno naknadne godine, a to je kada za određene godine ne postoje nikakvi podaci o platama, što u konkretnom nije slučaj, kako je pravilno utvrđeno u ovoj upravnoj stvari i pravilno zaključeno da je zahtjev tužioca neosnovan.

Shodno navedenom neosnovan je prigovor tužioca da je u konkretnom slučaju proizvoljno primijenjen Zakon o PIO, te da su zbog toga povrijeđena i njegova osnovna ljudska prava zagarantovana Ustavom Republike Srpske.

Kod takvog stanja stvari po ocjeni ovog suda u pobijanoj presudi nije ostvaren nijedan razlog njene nezakovitosti predviđen u odredbama člana 35. stav 2. ZUS pa se zahtjev tužioca odbija a na osnovu člana 40. stav 1. istog zakona.

Zapisničar
Nataša Božić

Predsjednik vijeća
Strahinja Ćurković

Za tačnost otpavka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić